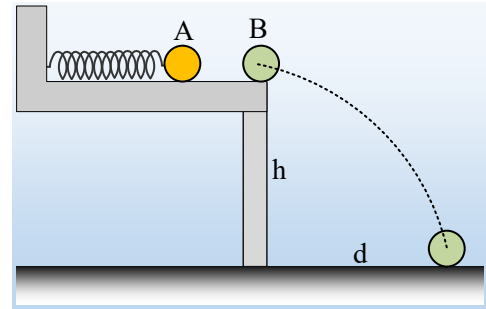

Μια οριζόντια βολή και δύο αατ

Σε ένα οριζόντιο λείο υπερυψωμένο σκαλοπάτι ηρεμούν δύο σφαίρες Α και Β, της ίδιας ακτίνας, σε ύψος $h=0,8\text{m}$ από το έδαφος, η πρώτη δεμένη στο άκρο ιδανικού ελατηρίου, όπως στο σχήμα. Απομακρύνουμε την σφαίρα Α, από την θέση ισορροπίας της, συμπιέζοντας το ελατήριο και τη στιγμή $t_0=0$ την αφήνουμε να κινηθεί και να εκτελέσει αατ, με εξίσωση απομάκρυνσης:

$$x=0,5\cdot\eta\mu(10t+3\pi/2).$$

Την χρονική στιγμή $t_1=\pi/12\text{s}$ η σφαίρα Α συγκρούεται κεντρικά και ελαστικά με την σφαίρα Β, η οποία πέφτει στο έδαφος σε οριζόντια απόσταση $d=h$.

- i) Να βρεθεί η αρχική απόσταση των δύο σφαιρών, καθώς και η ταχύτητα της Α σφαίρας ελάχιστα πριν την κρούση.
- ii) Να βρεθεί η ταχύτητα της Β σφαίρας, τη στιγμή που φτάνει στο έδαφος;
- iii) Να υπολογιστεί η σταθερά του ελατηρίου, αν δίνεται η μάζα της Β σφαίρας $m_2=1,5\text{kg}$.
- iv) Αν E_1 η ενέργεια της ταλάντωσης της Α σφαίρας πριν την κρούση και E_2 μετά από την κρούση, να βρεθεί ο λόγος E_2/E_1 .

Δίνεται $g=10\text{m/s}^2$.

Απάντηση:

i) Η αρχική απόσταση των δύο σφαιρών, είναι ίση με την απομάκρυνση της Α σφαίρας τη στιγμή t_1 , δηλαδή:

$$x_1 = 0,5 \cdot \eta\mu\left(10t + \frac{3\pi}{2}\right) = 0,5 \cdot \eta\mu\left(10 \cdot \frac{\pi}{12} + \frac{3\pi}{2}\right) \rightarrow$$

$$x_1 = 0,5 \cdot \eta\mu\left(\frac{14\pi}{6}\right) = 0,5 \cdot \eta\mu\left(2\pi + \frac{\pi}{3}\right) = \frac{\sqrt{3}}{4} \text{ m}$$

Ενώ έχει ταχύτητα:

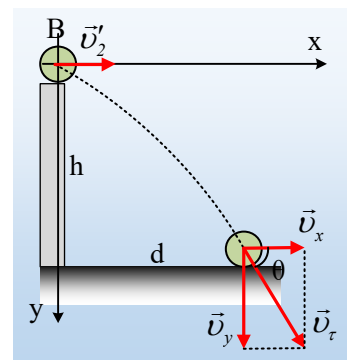
$$v_1 = 0,5\omega \cdot \sigma\upsilon\nu\left(10t + \frac{3\pi}{2}\right) = 5 \cdot \sigma\upsilon\nu\left(2\pi + \frac{\pi}{3}\right) = 2,5 \text{ m/s}$$

ii) Στο διπλανό σχήμα έχουμε πάρει δύο άξονες x και y, οριζόντιο και κατακόρυφο όπου θεωρώντας την κίνηση της σφαίρας Β, ως σύνθετη, θα ισχύουν οι εξισώσεις:

$$v_x = v_2' \quad (1) \quad \text{και} \quad x = v_2' \cdot t \quad (2)$$

$$v_y = gt \quad (3) \quad y = \frac{1}{2}gt^2 \quad (4)$$

Όπου v_2' η ταχύτητα της σφαίρας μετά την κρούση. Από την (4) για $y=h$

παίρνουμε:

$$t = \sqrt{\frac{2h}{g}} = \sqrt{\frac{2 \cdot 0,8}{10}} s = 0,4 s$$

Ενώ από την (2) βρίσκουμε:

$$x = d = v'_2 \cdot t \rightarrow v'_2 = \frac{d}{t} = \frac{0,8}{0,4} m/s = 2 m/s$$

Ενώ η (3) δίνει $v_y = gt = 10 \cdot 0,4 m/s = 4 m/s$. Με βάση αυτά για το μέτρο και την διεύθυνση της τελικής ταχύτητας v_τ της B σφαίρας, έχουμε:

$$v_\tau = \sqrt{v_x^2 + v_y^2} = \sqrt{2^2 + 4^2} m/s = 2\sqrt{5} m/s$$

$$\varepsilon\varphi\theta = \frac{v_y}{v_x} = \frac{4}{2} = \frac{1}{2}$$

iii) Η ταχύτητα που απέκτησε η B σφαίρα, λόγω κρούσης είναι $v'_2 = 2 m/s$. Αλλά για την κεντρική ελαστική κρούση ισχύουν οι εξισώσεις:

$$v'_1 = \frac{m_1 - m_2}{m_1 + m_2} v_1 \quad \text{και} \quad v'_2 = \frac{2m_1}{m_1 + m_2} v_1$$

Από την δεύτερη παίρνουμε:

$$2 = \frac{2m_1}{m_1 + 1,5} 2,5 \quad (S.I.) \rightarrow m_1 = 1 kg$$

Αλλά τότε, με δεδομένο ότι η κίνηση του σώματος A είναι αατ, έχουμε:

$$k = D = m_1 \omega^2 = 1 \cdot 10^2 N/m = 100 N/m$$

iv) Η ενέργεια ταλάντωσης πριν την κρούση, είναι ίση:

$$E_1 = \frac{1}{2} D A_1^2 = \frac{1}{2} k A_1^2$$

Ενώ μετά την κρούση, ξεκινά μια νέα ταλάντωση με ενέργεια:

$$E_2 = \frac{1}{2} D A_2^2 = \frac{1}{2} k x_1^2 + \frac{1}{2} m_1 v_1'^2$$

Όπου για την ταχύτητα της A σφαίρας αμέσως μετά την κρούση, έχουμε:

$$v'_1 = \frac{m_1 - m_2}{m_1 + m_2} v_1 = \frac{1 - 1,5}{1 + 1,5} 2,5 m/s = -0,5 m/s$$

Οπότε για τον ζητούμενο λόγο έχουμε:

$$\frac{E_2}{E_1} = \frac{\frac{1}{2}kx_1^2 + \frac{1}{2}m_1v_1'^2}{\frac{1}{2}kA_1^2} = \frac{100 \cdot \left(\frac{\sqrt{3}}{4}\right)^2 + 1 \cdot 0,5^2}{100 \cdot 0,5^2} = \frac{19}{25}$$

dmargaris@gmail.com